

Рончевич А., доктор філософії, професор
Університет «North» (Хорватія)
Левченко І.В., доктор філософії, асистент
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

За період воєнних дій на території України вітчизняний бізнес втратив більше, ніж за два роки пандемії COVID19. Обсяги завданої шкоди та довгострокові наслідки оцінити важко, адже бойові дії на території країни продовжуються. За оцінками Національного банку України, під час війни економіка втрачає 50% "невиробленого" ВВП, таким чином кожен тиждень коштує національній економіці понад 50 млрд грн. [1].

Не дивлячись на всю ситуацію, бізнес повинен працювати там, де це можливо, платити податки та надавати країні ресурс для продовження оборони. Наприклад, аграрії Одеської області до 21 березня засіяли понад 22 тис. га площ із 750 тис. га запланованих. У Миколаївській області польові роботи розпочалися у тих районах, де не ступала нога окупантів [2].

ІТ-галузь очікувано виявилася найбільш стійкою. Карантин добре підготував компанії до найгіршого випробування – війни. Багато ІТ-компаній мали офіси за кордоном, тож після початку війни частина працівників переїхала туди. Утім, більша частина ІТ-фахівців залишається в Україні і працює в безпечних регіонах [2].

Металургійний ринок перебуває у скрутному становищі через залежність від експорту продукції морем. Більшість підприємств галузі зосереджені у південно-східній частині України, де тривають активні бойові дії. Деякі заводи, наприклад, "Азовсталь" у Маріуполі, почали консервувати ще в перший день війни, 24 лютого. "Запоріжсталь" та "Запоріжжкокс" перебувають у режимі гарячої консервації, а "Запоріжвогнетрив" – у режимі тимчасової консервації технологічного обладнання [2].

Логістичний ринок зазнав значних втрат, бо чимало територій були відрізані від сполучення. У компанії "Нова пошта" повідомили, що за перший тиждень війни обсяги доставки впали на 95%. Якщо до війни "Нова пошта" щодня перевозила близько 1 млн. посилок, то в перший тиждень бойових дій цей показник упав у 20 разів – до 50 тис. посилок на день [2,3].

Найбільш актуальні способи підтримки великого бізнесу – це анонсовані податкові пільги. Серед пропозицій бізнесу можливий такий варіант, як скасування переліку критичного імпорту як суттєвої перепони для ведення розрахунків з постачальниками та покупцями, сприяння поживленню імпорту та експорту, логістична підтримка та спрощення митних процедур. Для експортних підприємств надзвичайно важливим є відновлення відшкодування ПДВ з експорту. Компанії потребують відновлення здійснення розрахунків з іноземними контрагентами для поповнення власних обігових коштів та забезпечення виробництв сировиною.

Список використаних джерел

1. Економіка війни та повоєнний економічний розвиток України: проблеми, пріоритети, завдання. URL: <https://www.prostir.ua/?news=ekonomika-vijny-ta-povojennyj-ekonomichnyj-rozvytok-ukrajiny-problemy-priorityty-zavdannya>
2. Едварда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/03/23/684549/>
3. Українська економіка під час війни. Що далі? URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/15/685810/>